

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Bc. Klára Lampová

Název práce: Zkušenost učitelů s žákem s Aspergerovým syndromem na 1. stupni běžné základní školy

Oponent: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Autorka vzhledem ke svému dlouhodobému zájmu o poruchy autistického spektra zaměřuje svůj výzkumný záměr na téma zkušenosti učitelů s žáky s Aspergerovým syndromem. Práce je klasicky dělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je věnována z větší části především charakteristickým projevům Aspergerova syndromu a dále tématu inkluzivního vzdělávání a jeho legislativnímu zakotvení. V této části autorka vytvořila zdařilou kompilaci více zdrojů. Oceňuji, že teoretickou část strukturovala a obsahově naplnila odlišně, než jak ji zpracovávala v bakalářské části práce. I témata, která se opakují (např. typologie poruch autistického spektra) textově zpracovává odlišně od znění bakalářské práce. Z textu je zřejmé, že se autorka v dané problematice dobře orientuje, využívá primárních i sekundárních pramenů a odkazuje na ně, tím spíše bych ale očekávala, že překročí rámec jednoduché kompilace a v textu teoretické části dojde nejen k předložení informací od různých autorů, ale také k jejich komparaci, syntéze (to je zřejmé např. v kapitolách 1.1.1 a 1.1.2. popisujících specifika komunikace a sociální interakce, jak je jednotlivé zdroje uvádějí). Vzhledem k zaměření práce, kdy jde především o perspektivu učitelů, považuji za velmi vhodné zařazení kapitoly zaměřené na formy podpory dětí s AS, především pak uvedená sumarizace doporučení z literatury. Vzhledem k celkově poměrně malému rozsahu teoretické části (21 stran) by bylo jistě možné věnovat více prostoru kapitole 1.4., zaměřené na aktuální výzkumná zjištění z oblasti zkušeností učitelů s dětmi s AS či případně i zdrojům, které popisují učitelů vnímanou náročnost vzdělávání těchto žáků. Tomuto tématu je věnován pouze závěrečný odstavec teoretické části, který působí ve struktuře teoretické části poměrně cizorodě, právě vzhledem k tomu, že není nijak dále rozpracován. I vzhledem k stanovené výzkumné otázce, zaměřené právě na prožívání učitele, by jistě bylo možné vyhledat a představit výzkumná zjištění v této oblasti a následně je v diskusi srovnat s vlastními zjištěními.

V praktické části si autorka klade za cíl zmapovat zkušenost učitelů s výukou dětí s AS, jsou stanoveny výzkumné otázky směřující dále i k jejich osobnímu prožívání a komunikaci s rodinou. Pro analýzu bylo využito 6 realizovaných rozhovorů s učiteli, jejichž medailonky autorka uvádí. Autorka velmi přesně popisuje postup při analýze dat, kdy docházelo k postupné redukci nalezených kódů až k 6 kategoriím (Jak to všechno začalo, Co obnáší mít ve třídě žáka s Aspergerovým syndromem, Konflikty, Co pomáhá, Prožívání inkluze dítěte s Aspergerovým syndromem jeho třídním učitelem a „Tak si člověk říká, jestli to za to stojí“). V kontrastu s popisem postupu je pak představení vlastních výsledků analýzy v rámci těchto kategorií čtenářsky poměrně nepřehledné, neboť data nejsou prezentována v rámci podřazených kategorií, kódů, tyto nejsou uvedeny, případně jen někde- nesystematicky, nejsou nijak zvýrazněny (tučně, kurzivou) a orientaci tak dále znesnadňují. Uváděné výroky z rozhovorů jsou často velmi dlouhé a není proto snadné určit, jaká část výroku je pro autorku klíčová, jaký kód nebo nalezenou subkategorii reprezentuje.

Otázka k obhajobě: Jak konkrétně vypadá výstavba jednotlivých kategorií? Prosím o představení systému kódů za jejich seskupení do kategorií např. v tématu „Jak to všechno začalo“.

Práci doporučuji k obhajobě

V Praze dne: 10.1. 2022

Hana Valentová

